

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาภูเก็ตบ้ำบ้ำ และภาษามลายูบ้ำบ้ำแนวร่วมสมัย¹

ภัทริณี สุขสุวรรณ²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาภูเก็ตบ้ำบ้ำ และเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษามลายูบ้ำบ้ำที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว โดยใช้รายการคำจำนวน 2,000 คำในแต่ละภาษาที่ตีพิมพ์คำแปลอธิบาย (gloss) ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาษาภูเก็ตบ้ำบ้ำมีระบบเสียงคล้ายกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ในขณะที่ภาษามลายูบ้ำบ้ำมีระบบเสียงคล้ายกับภาษามลายูกกลาง ภาษาภูเก็ตบ้ำบ้ำมีพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง เป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง แต่มีพยัญชนะควบกล้ำ 10 เสียง ซึ่งน้อยกว่าภาษาไทยถิ่นภูเก็ต 1 เสียง คือ ไม่มีเสียง /ml-/ ในระบบสระของภาษาภูเก็ตบ้ำบ้ำพบความต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสระสั้นกับสระยาว โดยสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง และสระประสมมี 6 หน่วยเสียง ส่วนวรรณยุกต์มี 7 หน่วยเสียง ภาษามลายูบ้ำบ้ำมีพยัญชนะ 19 หน่วยเสียง ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง เป็นพยัญชนะท้ายได้ 12 หน่วยเสียง มีสระเดี่ยว 8 หน่วยเสียง และสระประสม 2 หน่วยเสียง ภาษามลายูบ้ำบ้ำเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์เช่นเดียวกับภาษามลายูกกลาง

คำสำคัญ : 1. ระบบเสียง 2. ภูเก็ตบ้ำบ้ำ 3. มลายูบ้ำบ้ำ 4. เปรียบเทียบแบบร่วมสมัย

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง “ระบบเสียงและคำศัพท์ในภาษาที่พูดโดยคนเชื้อสายบ้ำบ้ำในจังหวัดภูเก็ตและภาษามลายูบ้ำบ้ำ : การเปรียบเทียบแนวร่วมสมัย” ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 08-1308-9617 อีเมล : gaw_8428@hotmail.com

A synchronic comparison between the sound systems of Baba Phuket and Baba Malay

Patrinee Suksu-art³

Abstract

This research aims to analyse and compare the sound systems between Baba Phuket (BP) and Baba Malay (BM) based on a corpus of 2,000 words. The research result reveals that the sound system of BP is similar to that of the Phuket dialect of Southern Thai (PST) while the sound system of BM is similar to that of Standard Malay (SM). There are 21 consonant phonemes in BP, all of which can occur in the initial position but 9 of them occur in the final position. BP has also 10 consonant clusters (CC-); unlike PST, it has no /ml-/. With regard to vowels, there are 18 monophthongs and 6 diphthongs. BP has contrastive vowel length. Like PST, BP has 7 tones. In BM, there are 19 consonant phonemes, all of which can occur in the initial position but 12 of them can occur in the final position. BM has 8 monophthongs and 2 diphthongs. Like SM, BM is a non-tonal language.

Keywords: 1. Sound system 2. Baba Phuket 3. Baba malay 4. Synchronic comparison

³ M.A. student in department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand. Tel. 08-1308-9617 Email address: gaw_8428@hotmail.com

บทนำ

ในอดีต ชาวจีนฮกเกี้ยน (Hokkien) มักอพยพจากทางตอนใต้ของมณฑลฮกเกี้ยน หรือฝูเจี้ยน (Fujian) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณเมืองที่อยู่ใกล้ท่าเรือเซียเหมิน (Xiamen) หรือในภาษาจีนฮกเกี้ยนคือเมืองเอ๋หมิง (Amoy) มายังประเทศในแถบคาบสมุทรมาลายู (บริเวณรัฐมะละกาและรัฐปีนังของประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอินโดนีเซีย) ชาวจีนฮกเกี้ยนมีความพยายามในการสื่อสารกับคนพื้นเมืองด้วยการนำภาษาต่างๆ มาผสมกัน ได้แก่ ภาษาจีน โดยเฉพาะถิ่นฮกเกี้ยน (Hokkien) และภาษาของคนพื้นเมืองที่ใช้ในประเทศแถบคาบสมุทรมาลายู ซึ่งส่วนใหญ่คือภาษามลายูถิ่นต่างๆ (local Malay dialects) รวมทั้งภาษาของชาติอื่นๆ ที่เข้ามาทำการค้าในประเทศแถบคาบสมุทรมาลายู เช่น อังกฤษ ดัตช์ โปรตุเกส ทำให้เกิดภาษา **Bazaar Malay** ซึ่งเป็นภาษาพิดจิ้น (Pidgin) ใช้เป็นภาษากลาง (Lingua Franca) ที่ช่วยให้พวกเขาสื่อสารเพื่อการติดต่อค้าขายได้ เมื่อชาวจีนฮกเกี้ยนส่วนหนึ่งตัดสินใจตั้งถิ่นฐาน แต่งงาน และให้กำเนิดลูกหลานในประเทศแถบคาบสมุทรมาลายู ภาษาของคนรุ่นต่อมาได้พัฒนามาเป็นภาษามลายูบ๊าบ่า (Baba Malay) ซึ่งเป็นภาษาครีโอล (Creole) ที่เกิดจากการผสมระหว่างภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษามลายู และกลายเป็นภาษาแม่ของชาวมลายูบ๊าบ่า

ต่อมา เมื่อชาวมลายูบ๊าบ่าส่วนหนึ่งซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศแถบคาบสมุทรมาลายู ได้เดินทางมายังภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้ประเทศแถบคาบสมุทรมาลายูมากที่สุด โดยมีจุดประสงค์เพื่อเข้ามาทำเหมืองแร่ ส่วนใหญ่อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีแร่ดีบุกอุดมสมบูรณ์มาก (Kwanjit Sasiwongsarot, 2000, p. 7; Suthachai Yimprasert, 2007, pp. 432-434) เมื่อพวกเขาตัดสินใจตั้งถิ่นฐาน แต่งงาน และให้กำเนิดลูกหลานในจังหวัดภูเก็ต คนเชื้อสายบ๊าบ่าในภูเก็ตรุ่นลูกจึงพูดภาษาที่ผสมผสานระหว่างภาษามลายูบ๊าบ่า (จีนฮกเกี้ยน+มลายู) กับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต⁴ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษาที่พูดโดยคนเชื้อสายบ๊าบ่ารุ่นลูกที่ใช้ในจังหวัดภูเก็ตหรือภาษาภูเก็ตบ๊าบ่า และเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษามลายูบ๊าบ่าที่เคยมีผู้ศึกษาไว้จากเอกสารและงานวิจัย ว่ามีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่และอย่างไร เพื่อพิสูจน์สมมติฐานว่าจริงหรือไม่ที่ภาษาภูเก็ตบ๊าบ่า

⁴ คำว่า บ๊าบ่า มาจากคำว่า Baba ในภาษาเปอร์เซีย (Banjerd Tantiwit & Duangjit Sapphasri Tantiwit, 2006, p. 14) ใช้เรียกลูกหลานของคนจีนโพ้นทะเลที่เกิดในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศจีน โดยเฉพาะประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่ลูกหลานเชื้อสายบ๊าบ่ามีพ่อและแม่เป็นคนจีนที่เกิดในมณฑลฮกเกี้ยน (Hokkien) บริเวณเมืองที่อยู่ใกล้ท่าเรือเซียเหมิน (Xiamen) เนื่องจากเป็นเมืองที่สะดวกต่อการเดินทางมายังประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศแถบคาบสมุทรมาลายู

เป็นภาษามีวรรณยุกต์และความแตกต่างระหว่างสระสั้นกับสระยาว มีนัยสำคัญคือ ทำให้คำมีความหมายต่างกัน และภาษาภูเก็ตบ้านป่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระมากกว่าภาษามลายูบ้านป่าซึ่งเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์

ขั้นตอนการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาและค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีนโพ้นทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจีนฮกเกี้ยน ในย่านเมืองเก่าของอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต แนวคิดและทฤษฎีทางด้านภาษาศาสตร์ ทั้งทางด้านสัทศาสตร์และสัทวิทยา และภาษาลูกผสม (Creole) และกระบวนการทำให้เป็นภาษาลูกผสม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบเสียงและคำศัพท์ในภาษามลายูบ้านป่า ภาษาจีนฮกเกี้ยน ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต และภาษามลายูกลาง รวมทั้งพจนานุกรมภาษาเหล่านี้

สำรวจข้อมูลภาคสนาม สำรวจข้อมูลภาษาภูเก็ตบ้านป่า ในย่านเมืองเก่า บริเวณถนนกลาง ถนนปฏิพัทธ์ ถนนเยาวราช และถนนรัชฎา ของอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล รายการคำศัพท์พื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของคนเชื้อสายมลายูบ้านป่า จากพจนานุกรม งานวิจัย และเอกสารต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 2,000 คำ

เก็บข้อมูลคำศัพท์จากพจนานุกรมและผลงานวิจัย เก็บข้อมูลคำศัพท์ภาษาจีนฮกเกี้ยน ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต และภาษามลายูกลาง จำนวน 2,000 คำ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ภาษาภูเก็ตบ้านป่า และนำมาเปรียบเทียบกับคำศัพท์ภาษามลายูบ้านป่าจำนวน 2,000 คำ

เก็บข้อมูลภาคสนาม เก็บข้อมูลภาษาภูเก็ตบ้านป่าโดยใช้รายการคำที่สร้างขึ้น 2,000 คำ โดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปี จำนวน 3 คน เป็นผู้บอกภาษาหลัก 1 คน และผู้บอกภาษารองหรือผู้ช่วย 2 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดในจังหวัดภูเก็ต มีบรรพบุรุษเป็นคนจีนฮกเกี้ยนที่มาจากเมืองที่อยู่ใกล้ท่าเรือเซียเหมิน (Xiamen) พ่อหรือแม่ของผู้บอกภาษาเกิด หรือเคยอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ หรืออินโดนีเซียมาก่อน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามภาษาไทยถิ่นภูเก็ตและภาษาจีนฮกเกี้ยนที่พูดในจังหวัดภูเก็ตเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับภาษาภูเก็ตบ้านป่าว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลภาษาไทยถิ่นภูเก็ตที่ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาซึ่งมีอายุ 50 ปี มีบรรพบุรุษเป็นคนไทยภูเก็ต เป็นผู้บอกภาษาหลัก 1 คน และผู้บอกภาษารอง

หรือผู้ช่วยอีก 2 คน และเก็บข้อมูลภาษาจีนฮกเกี้ยนที่พูดในภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาอายุ 50ปี มีพ่อหรือแม่เป็นคนจีนฮกเกี้ยน ที่มาจากเมืองที่อยู่ใกล้ท่าเรือเซียเหมิน (Xiamen) เป็นผู้บอกภาษาหลัก 1 คน และผู้บอกภาษารองหรือผู้ช่วยอีก 2 คน

วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบเสียง วิเคราะห์ระบบเสียงภาษาภูเก็ตบ้านบ๋า ที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา และนำข้อค้นพบไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษามลายูบ้านบ๋าที่ประมวลและสังเคราะห์ได้จากพจนานุกรมและงานวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ในภาษาภูเก็ตบ้านบ๋า (ภบ.) ที่พูดใน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และภาษามลายูบ้านบ๋า (มบ.) ที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว (Shellabear, 1913; Tan, 1988; Sonny, 1981; Pakir, 1986; Gwee Thian Hock, 2006; Nala Huiying, 2014) จำนวน 2,000 คำ พบว่า ภาษา ภบ. และภาษา มบ. มีที่มาจากภาษาต่าง ๆ ดังแสดงจำนวนภาษาซึ่งเป็นที่มาของคำศัพท์ในภาษา ภบ. และ มบ. ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนภาษาที่มาจากภาษาภูเก็ตบ้านบ๋าและภาษามลายูบ้านบ๋า

ภาษาที่มาจาก	ภาษาภูเก็ตบ้านบ๋า		ภาษามลายูบ้านบ๋า	
	จำนวนคำ	ร้อยละ	จำนวนคำ	ร้อยละ
ภก.	1,490	74.5	-	-
ม.	41	2.05	1,543	77.15
ฮช.	441	22.05	430	21.5
อ.	3	0.15	3	0.15
ภก.+ฮช.	5	0.25	-	-
ฮช.+ภก.	2	0.1	-	-
ม.+ฮช.	4	0.2	16	0.8
ฮช.+ม.	6	0.3	3	0.15
ภก.+ม.	6	0.3	-	-
ม.+ภก.	1	0.05	-	-
ม.+ฮช.+ม.	-	-	2	0.1
ม.+อ.	1	0.05	2	0.1
ฮช.+อ.	-	-	1	0.05

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ (ภบ.) มีคำศัพท์ที่มาจากคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต (ภก.) เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 1,490 คำ (ร้อยละ 74.5) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ภก. ภบ.

huw⁴⁴³ 'หู่' huw⁴⁴³ 'หู่'

นอกจากนั้นเป็นคำศัพท์จากภาษาอื่นๆ ที่นำมาปรับเสียง ได้แก่

ภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียะเหมิน (ฮช.) 441 คำ (ร้อยละ 22.05) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ฮช.⁵ ภบ.

si³³jit⁵⁵ 'วันเกิด' > se³³jit⁴⁴ 'วันเกิดครบรอบ 60 ปี'

ภาษามลายูกกลาง (ม.) 41 คำ (ร้อยละ 2.05) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ม. ภบ.

janji 'สัญญา' > təhan²²təhi²² 'สัญญา'

ภาษาอังกฤษ (อ.) 3 คำ (ร้อยละ 0.15) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

อ. ภบ.

bottəl 'ขวด' > but⁴⁴tut⁴⁴ 'ขวด'

ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ผสมกับ ภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียะเหมิน 5 คำ (ร้อยละ 0.25)

ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ภก. ฮช. ภบ.

luɿ²¹ 'ลูก, ผล (ของผลไม้)' tho²⁵ 'ลูกท้อ' > luɿ²¹tho²³ 'ลูกท้อ'

ภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียะเหมิน ผสมกับ ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต 2 คำ (ร้อยละ 0.1)

ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ฮช. ภก. ภบ.

mi³² 'เส้นหมี่' thaj²² 'แบบไทย' > mi²¹ thaj²² 'หมี่ขาวผัดรสจัดจ้าน'

⁵ ผู้เขียนประมาณคำศัพท์ลักษณะของวรรณยุกต์ตาม Pranee Guyarunsut

(1984, pp. 248-249)

ภาษามลายูกลาง ผสมกับ ภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียเหมิน 4 คำ (ร้อยละ 0.2)
 ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>ฮท.</i>		<i>ภบ.</i>
ʔa.sam jawa ‘มะขาม’	kho ⁵⁵ ‘เหนียว’	>	ʔa ³³ sam ³³ ko ⁴⁴ he ²³ ‘กุ่มผัดมะขาม’
	he ²⁵ ‘กุ่ม’		

ภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียเหมิน ผสมกับ ภาษามลายูกลาง 6 คำ (ร้อยละ 0.3)
 ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ฮท.</i>	<i>ม.</i>		<i>ภบ.</i>
go ³³ ‘ห้า’	kaki ‘ฟุต (หน่วยวัด)’	>	ŋo ²¹ kha ²¹ khi ²¹ ‘ทางเดินเท้า 5 ฟุต หน้าบ้านคนบ้าบ้า’

ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ผสมกับ ภาษามลายูกลาง 6 คำ (ร้อยละ 0.3) ดังตัวอย่างคำศัพท์
 ต่อไปนี้

<i>ภก.</i>	<i>ม.</i>		<i>ภบ.</i>
hua ⁴⁴³ ‘หัว’	ba.waŋ ‘หัวหอม’	>	hua ⁴⁴³ ba ³³ waŋ ⁴⁴³ ‘หอมหัวใหญ่’

ภาษามลายูกลาง ผสมกับ ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต 1 คำ (ร้อยละ 0.05) ดังตัวอย่างคำศัพท์
 ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>ภก.</i>		<i>ภบ.</i>
roti ‘ขนมปัง’	təhup ²¹ ‘ซุบ’	>	ro ²² ti ²² təhup ²¹ khaj ⁴⁴³ ‘ขนมปังซุบไข่’
	khaj ⁴⁴³ ‘ไข่’		

ภาษามลายูกลาง ผสมกับ ภาษาอังกฤษ 1 คำ (ร้อยละ 0.05) ดังตัวอย่างคำศัพท์
 ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>อ.</i>		<i>ภบ.</i>
roti ‘ขนมปัง’	paund ‘หน่วยน้ำหนักเป็นปอนด์’	>	ro ²² ti ²² poŋ ²² ‘ขนมปังปอนด์’

ส่วนภาษามลายูบ้าบ้า (มบ.) มีที่มาจากคำศัพท์ภาษามลายูกลางที่นำมาปรับเสียง
 เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 1,543 คำ (ร้อยละ 77.15) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ม.</i>		<i>มบ.</i>
martabaʔ	>	mərtabab ‘มะตะปะปะ (อาหารคาวชนิดหนึ่ง ลักษณะคล้ายโรตีสี่ไส้เนื้อสัตว์)’

นอกจากนั้นเป็นคำศัพท์จากภาษาอื่นๆ ที่นำมาปรับเสียง ได้แก่ ภาษากูยีนถิ่นถิ่นเขี้ยวเหมินจำนวน 430 คำ (ร้อยละ 21.5) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ฮซ.</i>		<i>มบ.</i>
ho ⁵⁵ 'ดี'	>	ho mia 'โชคดี'
mia ³³ 'โชคชะตา'		

ภาษาอังกฤษ 3 คำ (ร้อยละ 0.15) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>อ.</i>		<i>มบ.</i>
bottel 'ขวด'	>	but ⁴⁴ tut ⁴⁴ 'ขวด'

ภาษามลายูกกลาง ผสมกับ ภาษากูยีนถิ่นถิ่นเขี้ยวเหมิน 16 คำ (ร้อยละ 0.8) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>ฮซ.</i>		<i>มบ.</i>
ʔa.naʔ 'เด็ก, ลูก'	suaʔ ⁵⁵ be ⁵⁵ 'สุดท้าย'	>	ʔa.naʔ suaʔbuaj 'ลูกคนสุดท้าย'

ภาษากูยีนถิ่นถิ่นเขี้ยวเหมิน ผสมกับ ภาษามลายูกกลาง 3 คำ (ร้อยละ 0.15) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ฮซ.</i>	<i>ม.</i>		<i>มบ.</i>
tshaj ⁵¹ thaw ²⁵ ʔa ⁵⁵ 'หัวไชเท้า'	ku.ih 'ขนม'	>	təhaj ⁴⁴³ thaw ²³ koj ⁴⁴³ 'ขนมหัวไชเท้า'

ภาษามลายูกกลาง ผสมกับ ภาษากูยีนถิ่นถิ่นเขี้ยวเหมิน และภาษามลายูกกลาง 2 คำ (ร้อยละ 0.1) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>ฮซ.</i>		<i>มบ.</i>
ku.ih 'ขนม'	tshan ³² 'ข้าวเหนียวหนึ่งเป็นก้อน'	>	ku.eh təhanj babi 'ปะจ่าง'
	babi 'หมู'		

ภาษามลายูกกลาง ผสมกับ ภาษาอังกฤษ 2 คำ (ร้อยละ 0.1) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ม.</i>	<i>อ.</i>		<i>มบ.</i>
roti 'ขนมปัง'	ban 'ขนมปังนุ่มรสหวาน'	>	roti ban 'ขนมปังกลมรสหวาน'

ภาษากูยีนถิ่นถิ่นเขี้ยวเหมิน ผสมกับ ภาษาอังกฤษ 1 คำ (ร้อยละ 0.05) ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

<i>ฮซ.</i>	<i>อ.</i>		<i>มบ.</i>
mi ³² 'เส้นหมี่'	sai.am 'แบบไทย'	>	mi sai.am 'หมี่ขาวผัดรสจัดจ้าน'

ผลการวิเคราะห์ภาษาที่มาจากภาษาภูเก็ตบ้างบ้างและมลายูบ้างบ้างจากคำศัพท์ 2,000 คำ แสดงให้เห็นว่า ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตซึ่งมีมากที่สุดใภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง และภาษามลายูกลางซึ่งมีมากที่สุดใภาษามลายูบ้างบ้าง ส่งผลให้ระบบเสียงของภาษาภูเก็ตบ้างบ้างมีลักษณะคล้ายคลึงกับระบบเสียงภาษาไทยถิ่นภูเก็ต และระบบเสียงของภาษามลายูบ้างบ้างมีลักษณะคล้ายคลึงกับระบบเสียงภาษามลายูกลาง ดังจะกล่าวต่อไปในเรื่องระบบเสียง

ระบบเสียงภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง ซึ่งพูดใอำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต โดยผู้วิจัยเอง มีข้อค้นพบเกี่ยวกับระบบเสียงใภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง ดังนี้

1.ระบบพยัญชนะ ภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง มีพยัญชนะจำนวน 21 หน่วยเสียง เท้ากับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต⁶ ได้แก่ / p, ph, b, d, t, th, k, kh, ʔ, ts, tsh, f, s, m, n, ŋ, l, r, h, w, j / ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นได้ทั้งหมด มีเพียง 9 หน่วยเสียงที่ปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ได้แก่ / p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j / ดังแสดงใตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระบบพยัญชนะภาษาภูเก็ตบ้างบ้าง

ลักษณะของเสียง		ที่เกิดของเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก ฟัน	ริมฝีปาก เพดานอ่อน	ปลายลิ้น ปุ่มเหงือก	ลิ้นส่วนหน้า ส่วนหน้า- เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนกลาง เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนหลัง เพดานอ่อน	เส้นเสียง
		ไม่พ่นลม	พ่นลม								
กัก	ไม่ก้อง	ไม่พ่นลม	p				t			k	ʔ
		พ่นลม	ph			th				kh	
กัก	ก้อง		b			d					
เสียด แทรก	ไม่ก้อง	ไม่พ่นลม						ts			
		พ่นลม					tsh				
เสียด แทรก	ไม่ก้อง			f			s				h

⁶ น้อยกว่า Sawai Ruengwiset (1977, p. 24) และ Khamnuan Nuansanong (1984, p. 58) 1 หน่วยเสียง คือ ไม่มีหน่วยเสียง /ŋ /

ตารางที่ 2 ระบบพยัญชนะภาษาภูเก็บบ้าน้ำ (ต่อ)

ลักษณะของเสียง	ที่เกิดของเสียง												
	ริมฝีปาก	ริมฝีปาก ฟัน	ริมฝีปาก	เพดานอ่อน	ปลายลิ้น	ปุ่มเหงือก	ลิ้นส่วนหน้า ส่วนหน้า- เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนกลาง	เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนหลัง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง	
นาสิก	m			n			ŋ						
ข้างลิ้น					l								
ลิ้น	ก้อง												
กระดก					r								
เปิด					w				j				

พยัญชนะ 21 หน่วยเสียงในตารางที่ 2 มีสัทลักษณะและตัวอย่างการปรากฏในตำแหน่งต้นและท้ายพยางค์ ดังนี้

เสียงกัก

/p/ เสียงกัก ไม่ก้อง ริมฝีปาก ไม่พ่นลม [p] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย สำหรับพยัญชนะท้ายไม่มีการปล่อยลมเมื่อเปิดฐานกรณ์ (unreleased) เช่น pi:ŋ²³² 'ปิ่น' hi:p³³ 'หีบ' pia⁴⁴³ 'ขนมปังกรอบ' tɕap²¹ 'ลิป' ฯลฯ

/t/ เสียงกัก ไม่ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก ไม่พ่นลม [t] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย สำหรับพยัญชนะท้ายไม่มีการปล่อยลมเมื่อเปิดฐานกรณ์ (unreleased) เช่น tiaŋ²³² 'เตียง' mot²¹ 'มด' taŋ²¹kua⁴⁴³ 'จันอับ' ฯลฯ

/k/ เสียงกัก ไม่ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน ไม่พ่นลม [k] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย สำหรับพยัญชนะท้ายไม่มีการปล่อยลมเมื่อเปิดฐานกรณ์ (unreleased) เช่น kwa:ŋ²³² 'กวาง' lek²² 'เล็ก' kim⁴⁴ 'ทอง' Ɂa:³³ tɕek²¹ 'น้องชายพ่อ' ฯลฯ

/Ɂ/ เสียงกัก ก้อง เส้นเสียง [Ɂ] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น Ɂu:t³³ 'อุฐู' tɕhaɁ²³² 'ตะกร้า' Ɂa:³³ pɕɁ²¹ 'ลุง, พี่ชายพ่อ' ฯลฯ

/ph/ เสียงกัก ไม่ก้อง ริมฝีปาก พ่นลม [ph] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น pha:³³ 'ผ้า' phuaj²³ 'ผ้าห่ม' ฯลฯ

/th/ เสียงกัก ไม่ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก พ่นลม [th] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น tham²² 'ท่า' thi:ŋ⁴⁴ 'แกงจืด' ฯลฯ

/kh/ เสียงกัก ไม่ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน พ่นลม [kh] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น khwa:j²² 'ควาย' khian⁴⁴ 'กลอนประตู (แบบมีที่จับ)' ฯลฯ

/b/ เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก [b] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น bin²³² ‘บิน’ baɽ²¹ ‘เนื้อหมู’ หน่วยเสียงนี้มีการแปรอิสระของคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษามลายูกลาง /b/ ~ /m/ เช่น sam³³ baj⁴⁴ ~ sam³³ maj⁴⁴ ‘น้ำพริก’ ฯลฯ

/d/ เสียงกัก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [d] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น din²³² ‘ดิน’ sam³³ baj³³ ɽ³³ dan⁴⁴ ‘กึ่งผัดเผ็ด’ ฯลฯ

เสียงกักเสียดแทรก

/tɕ/ เสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง ลิ้นส่วนหน้า ส่วนหน้า-เพดานแข็ง (Alveolo-Palatal) ไม่พ่นลม [tɕ] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น tɕeɸ²³² ‘เจ็บ’ kua²¹ tɕi⁴⁴³ ‘เมล็ดแดงโมแห้ง’ ฯลฯ

/tɕh/ เสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง ลิ้นส่วนหน้า ส่วนหน้า-เพดานแข็ง (Alveolo-Palatal) พ่นลม [tɕh] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น tɕhat²¹ tɕe:n²³² ‘ซัดเจน’ tɕhaj⁴⁴³ sim⁴⁴ ‘ผักกวาดตุง’ ฯลฯ

เสียงเสียดแทรก

/f/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ริมฝีปาก-ฟัน [f] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น pha:³³ fa:j³³ ‘ผ้าฝ้าย’ ฯลฯ

/s/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [s] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น sat⁴⁴ ‘สัตว์’ sam⁴⁴³ seŋ⁴⁴ ‘เครื่องเขนไหว้เจ้า ของมงคล 3 อย่าง’ ฯลฯ

/h/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เส้นเสียง [h] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น hu:a⁴⁴³ ‘หัว’ hiaw⁴⁴ ‘รูป’ ฯลฯ

เสียงนาสิก

/m/ เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก [m] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น moɽ²¹ ‘มด’ nom⁴⁴³ ‘ขนม’ meɽ⁴⁴³ ‘ซีพจร’ kim⁴⁴ ‘ทอง’ ฯลฯ

/n/ เสียงนาสิก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [n] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น nok²¹ ‘นก’ tha:n⁴⁴³ ‘ถ่าน’ bok²¹, ni⁴⁴³ ‘เห็ดหูหนู’ kun⁴⁴³ ‘เย็บริมผ้า’ ฯลฯ

/ŋ/ เสียงนาสิก ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน [ŋ] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น ho:ŋ³³ ‘ห้อง’ ŋa:j²³ ‘ง่าย’ ŋɔ²¹ kha²¹ khi²¹ ‘ทางเดินเท้า 5 ฟุต หน้าบ้านของคนบ้าบ้า’ ko³³ saŋ⁴⁴³ ‘เข็มกลัดติดเสื้อย่าหยา (เสื้อของหญิงบ้าบ้า)’ ฯลฯ

เสียงข้างลิ้น

/l/ เสียงข้างลิ้น ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [l] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น lan⁴⁴³ ‘หลัง’ lan²¹da⁴⁴ ‘ลูกไม้’ ฯลฯ

เสียงลิ้นกระดก

/r/ เสียงลิ้นกระดก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [r] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้มีการแปรอิสระ r/ ~ // เช่น ro:ɰ²²toɰ²³² ~ lo:ɰ²²toɰ²³² ‘รอยตอก’ ro²¹ti²¹paw⁴⁴ ~ lo²¹ti²¹paw⁴⁴ ‘ขนมปังกลมรสหวาน’ ฯลฯ

เสียงเปิด

/w/ เสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก-เพดานอ่อน (labial-velar) [w] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น wun²¹ ‘วัน’ kha:w³³ ‘ข้าว’ ro²¹ti²¹paw⁴⁴ ‘ขนมปังกลมรสหวาน’ ฯลฯ

/j/ เสียงเปิด ก้อง ลิ้นส่วนกลาง-เพดานแข็ง [j] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น jaj⁴⁴³ ‘ใหญ่’ jiw³³hu²³ ‘ปลาหมึก’ ko³³le³³təhaj²¹ ‘กะหล่ำปลี’ ฯลฯ

ส่วนพยัญชนะควบกล้ำ มี 10 เสียง เกิดจากหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม และพ่นลม /p, ph, k, kh/ ปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /l/ พยัญชนะลิ้นกระดก /r/ และพยัญชนะเปิด /w/ ได้แก่ /pl, phl, pr, phr, kl, khl, kr, khr, kw, khw/ ซึ่งน้อยกว่าภาษาไทยถิ่นภูเก็ต 1 เสียง เนื่องจากภาษาภูเก็ตบ้าน้ำไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [ml-] ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พยัญชนะควบกล้ำภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ

ประเภทของพยัญชนะ	เสียงควบรวม (-C ₂)			
	พยัญชนะต้น (C ₁ -)	l	r	w
พยัญชนะกัก	p	pl	pr	-
	ph	phl	phr	-
	k	kl	kr	kw
	kh	khl	khr	khw

พยัญชนะต้นควบกล้ำทั้ง 10 เสียงในตารางที่ 3 พบเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ดังตัวอย่างการปรากฏของพยัญชนะต้นควบกล้ำในคำศัพท์ เช่น

pl	เช่น pli:an ²³² 'เปลี่ยน'	kr	เช่น kro:t ³³ 'โกรธ'
pr	เช่น pra:p ²³ 'ปราบ'	khl	เช่น khluj ⁴⁴³ 'ขลุ่ย'
phl	เช่น phlo:t ²¹ phlo:n ²² 'เฟลิตเฟลิน'	khrr	เช่น khraw ²² 'ครว'
phr	เช่น phro:m ²¹ 'พร้อม'	kw	เช่น kwa:ŋ ²³² 'กว้าง'
kl	เช่น klu:a ²³² 'กลัว'	khw	เช่น khwa:j ²² 'ควาย'

2. ระบบสระ ภาษาภูเก็ตน่าเป็นภาษาที่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเสียงสระสั้นกับสระยาว ทั้งสระเดี่ยวและสระประสม ซึ่งสระเดี่ยวยมี 18 หน่วยเสียง เป็นสระสั้น 9 หน่วยเสียง และสระยาว 9 หน่วยเสียง⁷ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สระเดี่ยวภาษาภูเก็ตน่า

ส่วนของลิ้น ระดับลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า ปากไม่ห่อ		ลิ้นส่วนกลาง ปากไม่ห่อ		ลิ้นส่วนหลัง ปากห่อ	
	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i	i:	ɨ	ɨ:	u	u:
กลาง	e	e:	ə	ə:	o	o:
ต่ำ	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:

สระเดี่ยวทั้ง 18 หน่วยเสียงในตารางที่ 4 มีสัทลักษณะดังนี้

สระสูง

/i/, /i:/ สระหน้า-สูง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับสูง เสียงสั้น [i], เสียงยาว [i:] เช่น din²³² ' दिन' kim⁴⁴ 'ทอง' hi:p³³ 'หีบ' ฯลฯ

/ɨ/, /ɨ:/ สระกลาง-สูง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนกลางขึ้นในระดับสูง เสียงสั้น [ɨ], เสียงยาว [ɨ:] เช่น dk²³² 'ตึก' pi:n²³² 'ปิ่น' ฯลฯ

⁷ สระเสียงยาวพบเฉพาะในคำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

/u/, /u:/ สระหลัง-สูง เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนหลังขึ้นในระดับสูง เสียงสั้น [u], เสียงยาว [u:] เช่น luɾ²³ 'ผล (ของผลไม้)' kuj³³ 'คุกเข่า' ɾu:ɿ³³ 'อุฐู' ฯลฯ

สระกลาง

/e/, /e:/ สระหน้า-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับกลาง เสียงสั้น [e], เสียงยาว [e:] เช่น khen⁴⁴³ 'เข็น' tʂhen⁴⁴³ 'ทำความสะอาด' the:²² 'เท' หน่วยเสียง /e/ มีการแปรระหว่าง [e] กับ [ɛ] นั่นคือ ลดระดับลิ้นส่วนหน้าต่ำลงในคำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต เช่น len²³ ~ lɛn²³ 'เล่น' ฯลฯ

/ə/, /ə:/ สระกลาง-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนกลางขึ้นในระดับกลาง เสียงสั้น [ə], เสียงยาว [ə:] เช่น ləɾ²³ 'เลิก' pə:ɿ³³ 'เปิด' ฯลฯ

/o/, /o:/ สระหลัง-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนหลังขึ้นในระดับกลาง เสียงสั้น [o], เสียงยาว [o:] เช่น lon⁴⁴³ 'หล่น' boj⁴⁴ 'ถูเท้า' khlo:n²² 'โคลน' หน่วยเสียง /o/ มีการแปรระหว่าง [o] กับ [ə] นั่นคือ เปลี่ยนการใช้ลิ้นส่วนหลังเป็นลิ้นส่วนกลางแต่ระดับของลิ้นยังคงเป็นระดับกลางเหมือนกัน พบเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต เช่น lon⁴⁴³ ~ lɛn⁴⁴³ 'หล่น' ฯลฯ

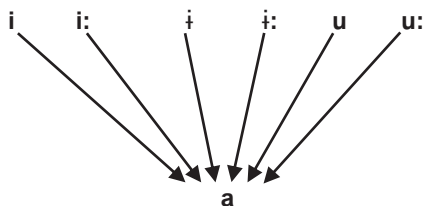
สระต่ำ

/ɛ/, /ɛ:/ สระหน้า-ต่ำ เป็นเสียงสระยกขึ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับต่ำ เสียงสั้น [ɛ], เสียงยาว [ɛ:] เช่น khwen⁴⁴³ 'แวน' mɛɾ⁴⁴ 'ซีพจร' sɛ:p³³ 'แสบ' ฯลฯ

/a/, /a:/ สระกลาง-ต่ำ เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนกลางขึ้นในระดับต่ำ เสียงสั้น [a], เสียงยาว [a:] เช่น taɾ³³ 'ตาก' paj²³ 'โชว์, แสดง' na:n²² 'นาน' ฯลฯ

/ɔ/, /ɔ:/ สระหลัง-ต่ำ เป็นเสียงสระยกขึ้นส่วนหลังขึ้นในระดับต่ำ เสียงสั้น [ɔ], เสียงยาว [ɔ:] เช่น poɾ²³² 'ปอก' ɾɔŋ³³ 'ดวงดี' rɔ:n²¹ 'ร้อน' ฯลฯ

ส่วนสระประสมมี 6 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, i:a, ia, i:a, ua, u:a/ ซึ่งเป็นสระหน้าสูง สระกลางสูง สระหลังสูงในช่วงต้น และเปลี่ยนคุณสมบัติสระเป็นสระกลางต่ำในช่วงท้าย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 หน่วยเสียงสระประสมภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำศัพท์ที่มีการปรากฏของสระประสมทั้ง 6 หน่วยเสียง⁸

/ia/ เช่น piaŋ³³ ‘เปียก’ tɕha³³ kiaŋ⁴⁴ ‘รองเท้าไม้’ ฯลฯ

/i:a/ เช่น thi:aŋ²³ ‘เที่ยง’ ฯลฯ

/ia/ เช่น ŋiaŋ⁴⁴ ‘เหวี่ยง’ ฯลฯ

/i:a/ เช่น ŋi:a⁴⁴ ‘เหวี่ยง’ ฯลฯ

/ua/ เช่น pluaŋ²³² ‘ปลวก’ thuaŋ²¹ ‘ลื่นซัก’ ฯลฯ

/u:a/ เช่น hu:a⁴⁴ ‘หิว’ ฯลฯ

3. ระบบวรรณยุกต์

ภาษาภูเก็บบ้างว่าเป็นภาษามีวรรณยุกต์ (tone language) ที่มีวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง โดยมีสัญลักษณ์ใกล้เคียงกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ตที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเอง ทั้ง 7 หน่วยเสียงปรากฏในพยางค์เป็น ส่วนในพยางค์ตาย ปรากฏเพียง 4 หน่วยเสียง ดังนี้

วรรณยุกต์ที่ 1 เป็นเสียงสูงระดับ [44] ปรากฏในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย เช่น tsiaŋ⁴⁴ ‘กิน’ ŋiaŋ⁴⁴ ‘เหวี่ยง’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 2 เป็นเสียงสูงระดับตกตอนท้าย [443] ปรากฏเฉพาะในพยางค์เป็น เช่น lu⁴⁴³ ‘คุณ’ hu:a⁴⁴³ ‘หิว’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 3 เป็นเสียงกลางระดับ [33] ปรากฏเฉพาะในพยางค์เป็น เช่น teŋ³³ ‘ตะเกียง’ ba:n³³ ‘บ้าน’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียงต่ำขึ้น [23] ปรากฏในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย เช่น te²³ ‘น้ำชา’ i:a²³ ‘เลือด’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 5 เป็นเสียงต่ำขึ้นตก [232]⁹ ปรากฏในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย เช่น ta:²³² ‘ดวงตา’ kop²³² ‘กบ’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 6 เป็นเสียงต่ำระดับ [22] ปรากฏเฉพาะในพยางค์เป็น เช่น in²² ‘พิมพ์(ขนม)’ n mi:²² ‘มีเอ’ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 7 เป็นเสียงต่ำตก [21] ปรากฏในพยางค์เป็นและพยางค์ตาย เช่น khi:am²¹ ‘ประหยัด’ baŋ²¹ ‘เนื้อหมู’ ma:²¹ ‘ม้า’ ฯลฯ

⁸ หน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว /i:a/, /i:a/, /u:a/ พบเฉพาะในคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

⁹ พบเฉพาะในคำยืมภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

ระบบเสียงภาษามลายูบ้าน้ำ

ข้อมูลเอกสาร (Shellabear, 1913; Tan, 1988; Sonny, 1981; Pakir, 1986; Gwee Thian Hock, 2006; Nala Huiying, 2014) มีข้อค้นพบเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษามลายูบ้าน้ำ ดังนี้

1. ระบบพยัญชนะ ภาษามลายูบ้าน้ำมีพยัญชนะ 19 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, t, k, ʔ, b, d, g, tʃ, dʒ, s, h, m, n, ŋ, ŋ, l, r, w, j/ เท่ากับภาษามลายูกลาง (Nawanit Yupho, 1989; Rattiya Saleh, 1992)¹⁰ ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นได้ทั้งหมดมี 12 หน่วยเสียง ที่ปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย ได้แก่ /p, t, ʔ, s, h, m, n, ŋ, l, r, w, j / ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระบบพยัญชนะภาษามลายูบ้าน้ำ

ลักษณะของเสียง		ที่เกิดของเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก เพดานอ่อน	ปลายลิ้น ปุ่มเหงือก	ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนกลาง เพดานแข็ง	ลิ้นส่วนหลัง เพดานอ่อน	เส้นเสียง
		ไม่ก้อง	ไม่พ่นลม							
กัก	ไม่ก้อง	ไม่พ่นลม		p		t			k	ʔ
กัก	ก้อง			b		d			g	
กัก	ไม่ก้อง	ไม่พ่นลม					tʃ			
เสียดแทรก	ก้อง						dʒ			
เสียดแทรก	ไม่ก้อง					s				h
นาสิก				m		n		ŋ	ŋ	
ข้างลิ้น						l				
ลิ้นกระดก	ก้อง					r				
เปิด					w			j		

¹⁰ ไม่นับรวมคำยืมภาษาต่างประเทศ ดังที่กล่าวไว้ใน Nawanit Yupho, 1989; pp. 104-105 และ Rattiya Saleh, 1992, pp. 55-67

พยัญชนะทั้ง 19 หน่วยเสียงในตารางที่ 5 มีสีทึบลักษณะ ดังนี้

เสียงกัก

/p/ เสียงกัก ไม่ก้อง ริมฝีปาก ไม่พ่นลม [p] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้น และพยัญชนะท้าย สำหรับพยัญชนะท้ายไม่มีการปล่อยลมเมื่อเปิดฐานกรณ์ (unreleased) เช่น **pagi** ‘เวลาเช้า’ **peʔpeʔ** ‘พี่ชายพ่อ’ **tʃu.kop** ‘เพียงพอ’ **tʃap** ‘ลิป’ ฯลฯ

/t/ เสียงกัก ไม่ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก ไม่พ่นลม [t] ปรากฏทั้งในตำแหน่ง พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย สำหรับพยัญชนะท้ายไม่มีการปล่อยลมเมื่อเปิด ฐานกรณ์ (unreleased) เช่น **taw** ‘รู้’ **tu** ‘ตุ้’ **li.pat** ‘พับ’ **tʃut.mia** ‘มีชื่อเสียง’ ฯลฯ

/k/ เสียงกัก ไม่ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน ไม่พ่นลม [k] ปรากฏเฉพาะ พยัญชนะต้น เช่น **koʔtoʔ** ‘ข่มขู่’ **kalu** ‘ถ้า’ ฯลฯ

/ʔ/ เสียงกัก ก้อง เส้นเสียง [ʔ] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **ʔawban** ‘เห็นแก่ตัว’ **kakaʔ** ‘พี่สาว (เรียกแบบมลายู)’ ฯลฯ

/b/ เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก [b] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น **bawan** ‘หัวหอม’ **baʔ** ‘เนื้อหมู’ ฯลฯ

/d/ เสียงกัก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [d] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น **darat** ‘พื้นดิน บก’ ฯลฯ

/g/ เสียงกัก ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน [g] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่ง พยัญชนะต้น เช่น **galan** ‘สีม่วง’ **guaʔ** ‘พระจันทร์’ ฯลฯ

เสียงกักเสียดแทรก

/tʃ/ เสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง ปุ่มเหงือก-เพดานแข็ง (Palato-Alveolar) [tʃ] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น **tʃam.por** ‘ผสม’ **kua.tʃi** ‘เมล็ด เต็งโมแห้ง’ ฯลฯ

/dʒ/ เสียงกักเสียดแทรก ก้อง ปุ่มเหงือก-เพดานแข็ง (Palato-Alveolar) [dʒ] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น **dʒa.ga** ‘ผู้รักษาความปลอดภัย’ **dʒum.pa** ‘พบปะ’ ฯลฯ

เสียงเสียดแทรก

/s/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [s] ปรากฏทั้งในตำแหน่ง พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **sədap** ‘อวย’ **samsen** ‘เครื่องเช่นไห้เจ้า ของมงคล 3 อย่าง’ **lakas** ‘รวดเร็ว ว่องไว’ ฯลฯ

/h/ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เส้นเสียง [h] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย **ho** ‘ตี’ **harga** ‘ราคา’ **bu.ah** ‘ผล (ของผลไม้)’ หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเป็นพยัญชนะต้นในการพูดแบบประมัตระวัง เช่น **hari.hari** ‘ทุกวัน’ แต่ไม่ปรากฏในการพูดสนทนาทั่วไปซึ่งออกเสียงเป็น [ɣari.ɣari] ฯลฯ

เสียงนาสิก

/m/ เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก [m] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **matoka** ‘รถยนต์’ **malam** ‘กลางคืน’ **me?** ‘ซีพจร’ **kim** ‘ทอง’ ฯลฯ

/n/ เสียงนาสิก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [n] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **nama** ‘ชื่อ’ **niw** ‘แม่สามี’ **ɣan.ʔəŋ** ‘อวยพรคู่บ่าวสาวเข้าเรือนหอ’ **kun** ‘เย็บริมฝีปาก’ ฯลฯ

/ŋ/ เสียงนาสิก ก้อง ลิ้นส่วนกลาง-เพดานแข็ง [ŋ] ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งพยัญชนะต้น เช่น **ŋoŋa** ‘หญิงบ้าน้ำ’ ฯลฯ

/ŋ/ เสียงนาสิก ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน [ŋ] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **ŋaŋa** ‘อ้าปาก’ **naŋka** ‘ขนุน’ **lo.ʔeŋ** ‘ระฆัง’ ฯลฯ

เสียงข้างลิ้น

// เสียงข้างลิ้น ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [l] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **kalu** ‘ถ้ำ’ **haw.lam** ‘ลูกชายผู้ตาย’ **dagil** ‘ดี้อ’ หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายในการพูดแบบประมัตระวังในบางคำ เช่น คำว่า **pukol** ‘ตี’ แต่ไม่ปรากฏในการพูดสนทนาทั่วไปซึ่งออกเสียงเป็น [puko] ฯลฯ

เสียงลิ้นกระดก

/r/¹¹ เสียงลิ้นกระดก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [r] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **ratus** ‘ร้อย (จำนวน)’ **kasar** ‘หยาบ (วัสดุ)’ **ro.ti.blɔŋ** ‘ขนมปังกลมรสหวาน’ หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายในการพูดแบบประมัตระวังในบางคำ เช่น **kapor** ‘ชอล์ก’ แต่ไม่ปรากฏในการพูดสนทนาทั่วไปซึ่งออกเสียงเป็น [kapo] ฯลฯ

เสียงเปิด

/w/ เสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก-เพดานอ่อน (labial-velar) [w] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เช่น **wa.ŋi** ‘หอม (กลิ่น)’ **taw** ‘รู้’ **paw** ‘ซาลาเปา’ ฯลฯ

¹¹ /r/ ออกเป็นเสียงลิ้นร้ว ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก [r] ในภาษามลายูกลาง

/j/ เสียงเปิด ก้อง ลึนส่วนกลาง-เพดานแข็ง [j] ปรากฏทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้น และพยัญชนะท้าย เช่น kaj 'ใช้จ่าย, ใช้เงินฟุ่มเฟือย' janji 'สัญญา' ju.hi 'ปลาหมึก' ฯลฯ

2. ระบบสระ ภาษามลายูบ้ำบามีสระเดี่ยว 8 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, e, ɛ, ə, a, u, o, ɔ/ ความสั้นยาวของสระไม่มีนัยสำคัญที่ทำให้ความหมายของคำแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สระเดี่ยวภาษามลายูบ้ำบ่า

ระดับลิ้น \ ส่วนของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
	ปากไม่ห่อ	ปากไม่ห่อ	ปากห่อ
สูง	i	-	u
กลาง	e	ə	o
ต่ำ	(ɛ)	a	(ɔ)

สระเดี่ยวทั้ง 18 หน่วยเสียงในตารางที่ 6 มีสัทลักษณะ ดังนี้

สระสูง

/i/ สระหน้า-สูง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับสูง [i] เช่น ʔapi 'ไฟ' kim 'ทอง' ฯลฯ

/u/ สระหลัง-สูง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหลังขึ้นในระดับสูง [u] เช่น lu 'ลูก' kuj 'ลูกเข่า' ฯลฯ

สระกลาง

/e/ สระหน้า-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับกลาง [e] เช่น renda 'ลูกไม้' peʔpeʔ 'พี่ชายพ่อ' ฯลฯ

/ə/ สระกลาง-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนกลางขึ้นในระดับกลาง [ə] เช่น kə.ba.ja 'ชุดย่าหยา(ชุดของหญิงบ้ำบ่า)' an.tʃəŋ 'อวยพรคู่บ่าวสาวเข้าเรือนหอ' ฯลฯ

/o/ สระหลัง-กลาง เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหลังขึ้นในระดับกลาง [o] เช่น potonj 'ตัด' ko.kut 'ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง' ฯลฯ

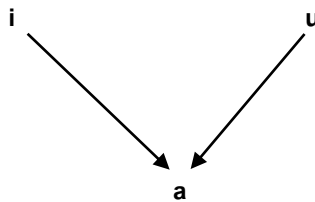
สระต่ำ

/ɛ/ สระหน้า-ต่ำ เป็นเสียงสระที่ยกลิ้นส่วนหน้าขึ้นในระดับต่ำ [ɛ] เช่น sambe 'น้ำพริก' base 'ใหญ่' ฯลฯ หน่วยเสียง /ɛ/ ที่ใช้ในรัฐมะละกา พบเฉพาะบริเวณชุมชนเมืองเท่านั้น (Sonny, 1981, p. 43)

/a/ สระกลาง-ต่ำ เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนกลางขึ้นในระดับต่ำ [a] เช่น paj ‘โซวี, แสดง’ ฯลฯ

/ɔ/ สระหลัง-ต่ำ เป็นเสียงสระที่ยกขึ้นส่วนหลังขึ้นในระดับต่ำ [ɔ] เช่น koʔtoʔ ‘ข่มขู่’ ฯลฯ หน่วยเสียงนี้ไม่ปรากฏในแถบรัฐมะละกา (Nala Huiying, 2014, p. 290)

ส่วนสระประสมมี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ua/¹² ซึ่งเป็นสระหน้าสูงและสระหลังสูง เมื่อออกเสียงช่วงต้นและเปลี่ยนคุณสมบัติสระเป็นสระกลางต่ำเมื่อออกเสียงช่วงท้าย ดังแสดงในภาพที่ 2 ส่วนใหญ่ปรากฏในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน

ภาพที่ 2 หน่วยเสียงสระประสมในภาษามลายูบ้าน้ำ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการปรากฏของสระประสม 2 หน่วยเสียง

/ia/ เช่น tja.kiaʔ ‘รองเท้าไม้’ ฯลฯ

/ua/ เช่น tuaʔ ‘ลิ้นชัก’ ฯลฯ

เปรียบเทียบภาษาภูเก็ตบ้าน้ำและภาษามลายูบ้าน้ำ

ภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ (ภบ.) มีพยัญชนะมากกว่าภาษามลายูบ้าน้ำ (มบ.) 2 หน่วยเสียง ทั้งสองภาษามีหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง /p, t, k, ʔ/ เหมือนกัน แต่ภาษา ภบ. ยังพบหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ฟันลม /ph., the, kh/ ซึ่งภาษา มบ. ไม่มี ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง พบว่าทั้งสองภาษามีหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง ริมฝีปาก /b/ และหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก /d/ เหมือนกัน แต่ภาษา มบ. พบหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง ลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน /g/ ซึ่งไม่มีในภาษา ภบ. ทั้งภาษา ภบ. และ มบ. มีหน่วยเสียงพยัญชนะกักเสียดแทรกเหมือนกัน แต่มีฐานที่เกิดของเสียงต่างกัน นั่นคือ ภาษา ภบ. ออกเสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง

¹² ผู้วิจัยไม่วิเคราะห์ให้ /ai, au, oi/ เป็นสระประสมดังเช่นเอกสารบางเล่ม เนื่องจากวิเคราะห์ให้ /-w,-j/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-aj, -aw, -oj/

ลิ้นส่วนหน้า ส่วนหน้า-เพดานแข็ง (Alveolo-Palatal) ไม้พ่นลม [tɕ] และพ่นลม [tɕh] ในขณะที่ภาษา มบ. ออกเสียงกักเสียดแทรก ไม้ก้อง ปุ่มเหงือก-เพดานแข็ง (Palato-Alveolar) [tʃ] และก้อง ปุ่มเหงือก-เพดานแข็ง (Palato-Alveolar) [dʒ] ในทั้งสองภาษา พบหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม้ก้อง ปุ่มเหงือก /s/ และเส้นเสียง /h/ เหมือนกัน แต่ภาษา มบ. ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม้ก้อง ริมฝีปากล่าง-ฟันบน /f/ ทั้งภาษา ภบ. และ มบ. มีหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ริมฝีปาก /m/ ปุ่มเหงือก /n/ และเพดานอ่อน /ŋ/ นอกจากนี้ ยังพบหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เพดานแข็ง /ŋ/ เฉพาะภาษา มบ. ในทั้งสองภาษา มีหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้องปุ่มเหงือก // พยัญชนะลิ้นกระดก ก้อง ปุ่มเหงือก /r/ พยัญชนะเปิด ก้อง ลิ้นส่วนกลาง-เพดานแข็ง /j/ และพยัญชนะเปิด ก้อง ริมฝีปาก-เพดานอ่อน (labial-velar) /w/ ดูการเปรียบเทียบระบบพยัญชนะในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบระบบพยัญชนะภาษาภูเก็ตบ้านป่าและภาษามลายูบ้านป่า

ลักษณะของเสียง		หน่วยเสียง				หน่วยเสียงพยัญชนะ				
		ในภาษา ภบ.				ในภาษา มบ.				
กัก	ไม้ก้อง	ไม่พ่นลม	p	t	k	ʔ	p	t	k	ʔ
		พ่นลม	ph	th	kh					
กัก	ก้อง		b	d		b	d	g		
เสียดแทรก	ไม้ก้อง	ไม่พ่นลม			tɕ		tʃ			
		พ่นลม			tɕh					
เสียดแทรก	ก้อง					dʒ				
เสียดแทรก	ไม้ก้อง		f	s	h	s	h			
นาสิก	ก้อง		m	n	ŋ	m	n	ŋ	ŋ	
ข้างลิ้น				l		l				
ลิ้นกระดก				r		r				
เปิด			w	j		w	j			

นอกจากนี้ ยังพบพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษา ภบ. จำนวน 10 เสียง ได้แก่ / pl, pr, phl, phr, kl, kr, khl, khr, kw, khw / ซึ่งไม่พบในภาษา มบ.

ภาษา ภบ. เป็นภาษาที่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว ทั้งสระเดี่ยว และสระประสม ซึ่งภาษา มบ. ไม่มี (ดูตารางที่ 8 และ 9)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบสระเดี่ยวภาษาภูเก็ตบ้าน้ำและภาษามลายูบ้าน้ำ

หน่วยเสียง ระดับสั้น	หน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษา ภบ.						หน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษา มบ.			
สูง	i	i:	ɨ	ɨ:	u	u:	i		u	
กลาง		e	e:	ə	ə:	o	o:	e	ə	o
ต่ำ		ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:	(ɛ)	a	(ɔ)

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบสระประสมภาษาภูเก็ตบ้าน้ำและภาษามลายูบ้าน้ำ

หน่วยเสียงสระประสมในภาษา ภบ.	หน่วยเสียงสระประสมในภาษา มบ.

ภาษา มบ. เป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ (Shellabear, 1913, p. 54; Pakir, 1986, p. 58; Ansaldo, 2009, p. 163)

ในขณะที่ภาษา ภบ. เป็นภาษามีวรรณยุกต์ (tone language) 7 หน่วยเสียง (ดูรายละเอียดในหัวข้อระบบวรรณยุกต์ภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ)

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ระบบเสียงภาษามลายูบ้าน้ำ (มบ.) และภาษาภูเก็ตบ้าน้ำ (ภบ.) จากข้อมูลจำนวน 2,000 คำ พบว่า ภาษา ภบ. ทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มีสัทลักษณะคล้ายกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต (ภก.) นั่นคือ มีหน่วยเสียงพยัญชนะพ่นลม และพยัญชนะควบกล้ำ มีความเปรียบต่างระหว่างเสียงสระสั้นกับสระยาว และ

มีวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ซึ่งมีสัทลักษณะคล้ายกับภาษา ภก. เนื่องจากคำศัพท์ภาษา ภบ. ยืมคำศัพท์จากภาษา ภก. จำนวน 1,490 คำ (74.5%) การที่ภาษา มบ. เป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ ภาษา ภบ. เป็นภาษามีวรรณยุกต์ (tone language) จึงน่าจะเป็นไปได้ที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษา ภบ. พัฒนามาจากการยืมคำศัพท์ภาษา ภก. มาใช้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (external factor) ที่เกิดจากการสัมผัสภาษา ภก. ของคนเชื้อสายภูเก็บบ้าบ่า ในขั้นต้นปรากฏเฉพาะในคำยืมภาษา ภก. และต่อมา ขยายไปสู่คำศัพท์ภาษา ฮข. ซึ่งวรรณยุกต์สูญหายไป ในภาษา มบ. และขยายไปสู่คำศัพท์ภาษามลายูกกลาง (ม.) ด้วย จนในที่สุด ภาษา มบ. ซึ่งเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นภาษา ภบ. ที่เป็นภาษามีวรรณยุกต์ ในขณะที่ภาษา มบ. มีหน่วยเสียงพยัญชนะที่มีสัทลักษณะใกล้เคียงกับภาษา ม. นั่นคือ มีพยัญชนะกักก้อง และไม่มีพยัญชนะกักไม่ก้อง ฟันลม เนื่องจากคำศัพท์ภาษา มบ. ซึ่งน่าจะยืมมาจากภาษา ม. เป็นจำนวน 1,543 คำ (77.15%) แต่มีสระประสมใกล้เคียงกับภาษาจีนฮกเกี้ยนถิ่นเซียเหมิน (ฮข.) โดยมักพบในคำยืมภาษา ฮข. นอกจากนี้ภาษา มบ. เป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ การสูญไปของวรรณยุกต์ภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาษา มบ. อาจเกิดในรุ่นพ่อแม่ของผู้บอกภาษา ภบ. ก่อนการเดินทางมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดภูเก็ต และอาจค่อยๆ ปรากฏขึ้นมาใหม่ เมื่อรุ่นพ่อแม่เดินทางมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ด้วยอิทธิพลของภาษาไทยถิ่นภูเก็ต และกลายเป็นระบบวรรณยุกต์ที่สมบูรณ์ในสมัยต่อมา

จากการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษา ภบ. กับ ภาษา มบ. สรุปผลได้ว่า ภาษา ภบ. มีหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระมากกว่าภาษา มบ. เพราะภาษา ภบ. มีการเปรียบเทียบระหว่างสระสั้นกับสระยาว นอกจากนี้ ภาษา ภบ. เป็นภาษามีวรรณยุกต์จำนวน 7 หน่วยเสียง แต่ภาษา มบ. เป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐาน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. วีระพันธ์ เหลืองทองคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางวิชาการ ขอขอบคุณผู้บอกภาษาทุกคนที่เสียสละเวลาให้ข้อมูล และขอขอบคุณ คุณณัฏฐิกา มหาพูนทอง และคุณวรุณศิริ พรพจน์ธนาต ที่ได้ช่วยอ่านและตรวจทานบทความ

References

- Gwee Thian Hock, W. (2006). **A Baba Malay dictionary** (1st ed.). The Peranakan Association in Singapore: Tuttle Publishing.
- Guyarunsut, P. (1984). **Chinese loanwords in current Thai** (คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน). Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Nala Huiying, L. (2014). **A grammar of Baba Malay with sociophonetic consideration**. Doctor of Philosophy in Linguistics, University of Hawaii , Manoa, United States of America.
- Nuansanong, K. et al. (1984). **Current Phuket Southern Thai dialect** (ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดภูเก็ต). Department of Thai, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University, Songkhla, Thailand.
- Pakir, A. (1986). **A linguistic investigation of Baba Malay**. Doctor of Philosophy in Linguistics, University of Hawai'i, Manoa, United States of America.
- Ruengwiset, S. (1977). **The phonemic system of Phuket Southern Thai dialect in Thepkasattri sub-district, Thalang district** (ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นตำบลเทพกษัตรี อำเภอลำปาง จังหวัดภูเก็ต). Master's dissertation, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.
- Saleh, R. (1992). **The standard of spelling system and pronunciation in Bahasa Malaysia** (ภาษา มลายูกับความ เป็นมาตรฐานของระบบการสะกดและการออกเสียง) (1st ed.). Department of Malay Studies, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University, Songkhla, Thailand.
- Sasiwongsarot, K. (2000). **Encyclopedia of ethnic groups in Thailand: Hokkien** (สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ฮกเกี้ยน) (1st ed.). Bangkok: Sahathammic.
- Shellabear, W. G. (1913). Baba Malay: an introduction to the language of the Straits-born Chinese. **Journal of the Straits Branch of the Royal Asiatic Society**, 65, 50-63.
- Sonny, L. (1981). **Baba Malay: the language of Strait-Born Chinese**. Department of Linguistics, Master of Arts, Monash University, Australia.
- Tan, C. B. (1988). **The Baba of Melaka: culture and identity of a Chinese Peranakan community in Malaysia**. Petaling Jaya: Pelanduk Publications.

- Tantiwit, B., & Sapphasri Tantiwit, D. (2006). **I'm a Baba Phuket (ผมเป็นบาบ๋าคนหนึ่ง เป็นบาบ๋ากูเก็ด)** (1st ed.). Bangkok: Watthana printing Co.,Ltd.
- Ansaldo, U. (2009). **Contact languages: ecology and evolution in Asia** (1st ed.). New York: Cambridge University Press.
- Yimprasert, S. (2007). **River of the past (สายธารแห่งอดีต)** (1st ed.). Department of History, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Yupho, N (1989). **Bahasa Malaysia pronunciation based on the roman alphabet, and the sound system of Bahasa Malaysia (การออกเสียงภาษามลายูด้วยอักษรโรมันและระบบเสียงในภาษามลายู)** (1st ed.). Nakhornpathom: Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University.